

GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedziel. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., insercyę opłacają od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 222.

Piątek 26. Września 1851.

Rok gazecie 40.

Prenumerata na GAZETĘ LWOWSKĄ z DODATKAMI, łącznie z DODATKIEM TYGODNIOWYM wynosi na kwartał od 1. października następująco:

We Lwowie odbierając 4 złr. 15 kr.

Przesyłka na prowincye 4 złr. 40 kr.

z dodaniem 3 kr. na stempel kto żąda osobnego kwitu; a nadto Dominia, Magistraty i wszelkie Władze, iż nie przyjmują niefrankowanych listów, załączają tyle należytości ile przesłanie kwitu pocztą na ich odległość wynosi.

Unikając zwłoki raczą Szanowni Abonenci przed upływem bieżącego miesiąca zamówić przesyłkę Gazety adresując franco wprost

Do Redakcyi Gazety Lwowskiej — Ulica Ormieńska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia. — Francya. — Belgia. —
— Holandya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Grecya. —
Turcya. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 19. września. Na założenie szkoły trywialnej w Tokach obwodu Tarnopolskiego ofiarowano następujące dary:

a) Gminy Toki i Worobiówka na utrzymanie nauczyciela rocznie 180 złr. m. k. w gotówce; a w naturaliach 40 korcy, 20 garcy zboża, mianowicie: 10 korcy żyta, 6 korcy pszenicy, 12 korcy jęczmienia, 12 korcy 20 garcy hreczki; następnie na opałszko-ły i pomieszkanie nauczyciela 11 kóp i 54 sztuk okłotów żyta-iej słomy.

b) Tamtejszy gr. kat. administrator parafii ks. Michał Macieliński na czas swego urzędowania kapłańskiego w Tokach rocznie po 10 złr. m. k.

C. k. krajowa władza szkolna podaje tę naśladowania godną dążność do podniesienia nauk ludu z uznaniem do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

(Charakter podróży Jego Mości Cesarza do Włoch.)

Wiedeń, 20. września. Wnosząc z ważności rozmaitych kwestyi, które w tej chwili zajmuje się w interesie wspólnym większa część rządów włoskich, należało się spodziewać, że teraźniejsza bytność J. M. Cesarza w tej części monarchyi graniczącej z włoskimi państwami poświęcona będzie także i orzeczeniu spraw pomienionych. Wszakże oczekiwania te nie ziszczą się podobno, a J. M. Cesarz nie powziął potąd jeszcze postanowienia względem powołania księcia Schwarzenberga do Lombardyi. Zaczem przyjazd Cesarza do tych prowincyi nie sprowadzi szczególnych rezultatów w zawodzie powszechnej polityki, i zatrzyma tylko ten charakter, jaki podróży J. M. Cesarza już pierwotnie przypisywano.

Z prawdziwą radością powzięliśmy wiadomość o pomyślnem wszędzie usposobieniu włoskiej ludności. Sprawozdania te muszą pocieszać każdego, kto tylko podziela i wspiera zasadniczą ideę naszego państwa, lecz zarazem rokuje też jak najlepiej i o przyszłości.

(Strzelanie do tarczy w San Massimo. — Pobyt Jego ces. Mości w Mantuy. — Jego Mość Cesarz przyjmuje zaproszenie do odwiedzenia Medyolanu.)

Wiedeń, 22. września. O odbytem w San Massimo w pobliżu Werony na dniu 16. b. m. wielkiem strzelaniu do tarczy, piszą do *Tv. Ztg.* z Werony co następuje: Na placu strzelniczym postawiono duży pawilon na 6 słupach z białymi i czerwonymi draperjami. Prawie o dwadzieścia kroków od pawilonu urządzono pięć stanowisk do strzelania, z których średnie, obszerniejsze od innych, przeznaczone było dla Cesarza i jego świty. Przy drodze wiodącej do pawilonu, na której przy końcu wznosiła się piękna zielenią przyozdobiona brama tryumfalna, ustawione było wojsko mające strzelać do tarczy — około 180 ludzi — najlepsi strzelcy z 4go batalionu strzelców, batalion Kroatów, banda strzelecka i 5 celowników, każdy trzymając tarczę, w ubraniu pół białem pół czerwonym na skrzydle. O pół do 5tej po południu zaczęły już wyruszać z miasta powozy i liczni jeźdźcy. Wszyscy generałowie, wielu oficerów sztabowych i niższych z swemi familiami, zjechali się powoli i otoczyli licznym gronem bramę tryumfalną. O pół do 6tej przybył sam Cesarz i udał się na czele licznej świty Swojej na strzelnicę. Wtedy zatknięto tarczę, podzielono strzelców i strzelanie rozpoczęło się równocześnie do wszystkich 5 tarcz. Dwie muzyczne bandy strzeleckie i chór

śpiewaków strzeleckich wygłaszały na przemian dobrane sztuki muzyczne i wokalne. Sam Cesarz, kilku generałów i inni oficerowie brali udział w strzelaniu. Pułkownik Burlo od strzelców cesarskich trafił za pierwszym strzałem w centrum i otrzymał pierwszą nagrodę. Drugą nagrodę odniósł generał Benedek, trzecią hrabia Lamberg, któremu podczas ostatniej kampanii 4 palce odmarzły, a czwartą generał-major hrabia Lederer. Strzelanie trwało aż do zmroku, poczem nastąpiło rozdawanie nagród, na co Jego ces. Mość 600 złr. i 6 zegarków przeznaczył. O piękne rozki na proch, które generałowie darowali strzelcom, odbędzie się jeszcze jedno strzelanie. Po rozdaniu nagród zapaliło się nagle wzgórze naprzeciw strzelnicy i wnet zajaśniały piękne ognie sztuczne, które naszemu korpusowi kanonierów niemały zaszczyt przyniosły. — Nazajutrz o 6 godz. zrana — donosi ta gazeta dalej — udał się Jego ces. Mość z liczną swiątą wojskową osobnym pociągiem do Mantuy, zkąd o 12tej powrócił. — Około godziny 1szej był już wielki ścisk przed areną, osobliwie lud wiejski garnął się masami. Kolosalny amfiteatr, mistrzowskie dzieło architektury rzymskiej, mogący pomieścić w sobie więcej niż 60,000 osób, był do dwóch trzecich części zapełniony widzami, a z obszer-nych galerii najwyższych powiewały liczne chorągwie rozmaitej barwy. Przy wnijsciu do Areny został powitany Cesarz głosem „Niech żyje!“ Gra tombola rozpoczęła tę zabawę ludu, a kwota przeznaczona przez municypalność do wygrania została pomnożona przez Cesarza o 1000 ewancygierów. — Wczoraj przeznaczył Jego ces. Mość 10,000 złr. na wsparcie dotkniętych powodzią mieszkańców prowincyi Vicenza. Wieczór około godz. 9 odprowadzano Jego ces. Mość z pochodniami do teatru opery.

— Gazeta medyolańska z 17go donosi: Deputacya, która dziś powróciła z Werony, przywiozła wiadomość, że Jego ces. Mość przyjął z ukontentowaniem zaproszenie do odwiedzenia Medyolanu. Kongregacya municypalna uprasza zatem mieszkańców Medyolanu, aby wieczorem oświetlili ulice i plac publiczne, a oraz przyozdobili świetnie domy swoje przy tych ulicach, które w Jego ces. Mość wjeżdżać będzie do miasta.

Ze strony Ojca świętego został wysłany do Medyolanu dla powitania Jego ces. Mości arcybiskup z Ferrary. (Ll.)

(Wykaz obiegu pieniędzy papierowych. — Postęp subskrypcyi na pożyczkę. — Giełda Wiedeńska. — Wiadomości potoczne.)

Wiedeń, 21. września. Z ostatniego wykazu obiegu pieniędzy papierowych wyjmujemy następujące data: W miesiącach lipcu i sierpniu ściągnięto w porównaniu z miesiącem czerwcem r. b. 3procentowe asygnacye kasowe na węgierskie dochody państwa, natomiast pomnożyły się u procentowane i bezprocentowe asygnacye skarbu państwa. W ogóle pomnożyły się w lipcu i sierpniu pieniądze papierowe państwa o 9,802,520 złr. m. k., a więc przeciętnie w jednym z tych dwóch miesięcy o 4,900,000 złr. w okrągłej sumie. Obieg banknotów zmniejszył się w porównaniu z miesiącem czerwcem o 8,500,266 złr. m. k., a suma drobnych banknotów powiększyła się tylko o 654,655 złr. m. k., tak że w ogóle obieg nie był przepiętny pieniędzmi papierowymi. — Lombardzko-weneckich bonów skarbowych było około końca czerwca tylko 10,591,285 lire w obiegu.

— Za kilka dni dowiemy się o rezultacie nowej pożyczki. — Udział w kraju jest dotychczas bardzo wielki. Wszyscy podają pomocną dłoń, każdy spieszył złożyć swój grosz na ołtarzu Ojczyzny i wspólnej korzyści. Przy tej sposobności daje nam się także poznać wielkie bogactwo narodowe. Subsکrypcya 47 milionów w przeciągu kilku dni jest znakomitym rezultatem. Pod względem udziału zagranicy niemożna jeszcze podać dokładnych liczb, wiemy jednak, że w Frankfurcie i Amsterdamie dobrze szła subsکrypcya, a to tem bardziej, że tym placom teraz nadarza się sposobność do nabycia srebrnych obligacyi (teraz serya B.) za 97½, co przedtem chętnie 1 do 5% nad pari za nie płacily.

Zachowanie się tutejszej giełdy było w ogóle wzięwszy zaspokajające. Kontremina pieniężna przeciw dewizom, która tylko czekała

na pożyczkę, aby znaczne osiągnąć zyski, korzystała z kursów i zakupiła chwiejny towar. Gdy w tych dniach nadeszły *szybkie* polecenia dla Egiptu, Multan i Turcyi, znalazły brak gotówki i spowodowały podniesienie kursu waluty, który jednak po zrealizowaniu owych poleceń znowu musi skłonić się ku spadaniu.

— Jego ces. Mość wyznaczył dla powodzią dotkniętych mieszkańców Siedmiogrodu 30,000 złr., a mieszkańcom dolnych Węgier 15,000 złr. m. k. listem własnoręcznym z Werony u wsparcie.

— Nie oznaczono jeszcze urzędownie szkody, jaką ostatnia wielka powódź wyrządziła w Aradzie; musi jednak ta szkoda być bardzo wielką, jeżeli się zważy, że 120 budynków się zapadło a stan wody tą razą był wyższy niż w roku 1844.

(Jazda paropływu „Radetzky“. — Wiadomości potoczne.)

Medyolan, 14. września. Paropływ „Radetzky“ rozpoczyna dnia 16. b. m. swoje regularne jazdy na Lago maggiore z Sesto do Locarno i Magadino, nie dotykając wybrzeży piemontkich. Ma on na swoim pokładzie ośm armat. — Teraz utrzymują, że głównym celem ostatnich spieszych marszów wojska było wypróbować zdolność szybkiego pochodu kilku kolumn. — C. k. naczelna komenda pogranicza wojskowego przeniesiona została z Como do Medyolanu.

(Kurs wiedeński z 23. września 1851.)

Obligacje długu państwa 5⁰/₁₀₀ — 93⁷/₁₆; 4¹/₂⁰/₁₀₀ — 82; 4⁰/₁₀₀ — 90¹/₈. 4⁰/₁₀₀ z r. 1850 —; 2¹/₂⁰/₁₀₀ —; wylosowane 3⁰/₁₀₀ — Losy z r. 1834 —; z roku 1839 — 306¹/₄. Wied. miejsko bank. 2¹/₂⁰/₁₀₀ —. Akcje bankowe 1230. Akcje kolei północ. 1472¹/₂. Głognickiej kolei żelaznej 667¹/₂. Odenburskie —. Budwieskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 545. Lloyd —.

Anglia.

(Wiadomości potoczne z Londynu.)

Londyn, 17. września. Lord J. Russel przybył wczoraj z familią swoją niespodzianie do Dublinu. Katolicy wysnuli z tego mnóstwo domysłów politycznych. Zdaje się jednakże, że celem podróży prezydenta ministrów jest raczej rozrywka, nie zaś interes. Minister kolonialny wyjechał wczoraj powtórnie z Londynu, a minister marynarki przyjechał dzisiaj.

— Angielski poseł w Rio-Janeiro został mianowany posłem w Toskanii; dotychczasowy pełnomocnik przy republice argentyńskiej posłem przy dworze brazylijskim; dotychczasowy generałny konsul i pełnomocnik w Urugway, generałnym konsulem i pełnomocnikiem przy republice argentyńskiej, a na jego miejsce dotychczasowy generałny konsul i pełnomocnik przy republice Bolívia p. Bruce. P. Dominik Dalp został namiestnikiem w Tobago, a Senhor Manuel Pereira został potwierdzony jako generałny konsul w Hong-Kong dla Portugalii.

— W świecie handlowym w Manchester zrobiło wielką sensację wiadome oświadczenie brazylijskiego ministra finansów przeciw krzyżującemu okrętom angielskim, i wielce zatrwożyło wszystkich. Gdyby Brazylia została zmuszona wezwać opieki obcej bandery przeciw gwałtom okrętów angielskich, to położenie komandytów angielskich w Rio-Janeiro byłoby wówczas niebardzo przyjemne, pomniawszy ważniejsze skutki takiego kroku dla angielskiego handlu w południowej Ameryce. Dlatego też postanowili członkowie towarzystwa handlowego w Manchester udać się z tą sprawą do lorda Palmerstona.

— Nowojorska Firma Lewingston, Wells & Comp. zawarła jak słyhać między Genuą i Nowym Yorkiem kontrakt dla utworzenia nowej komunikacji za pomocą żeglugi parowej, za co pobierać będzie od rządu piemontkiego rocznie 50,000 funt. szt. Kapitał na to został zebrany prawie całkiem w Genuy, a komunikacja ta odbywać się ma raz w miesiąc za pomocą okrętów parowych o 1500 beczkach. Oprócz tego jest już także oznaczona w planie inna linia komunikacyjna między Richmond i Norfolk w Stanach zjednoczonych. (G. Pr.)

Francya.

(Pozorna cisza polityczna w Paryżu. — Główne bieżące kwestye polityczne. — Wiadomości bieżące.)

Paryż, 18. września. Można by nieledwie sądzić na pozór, że we Francyi nastąpiła w tej chwili powszechna cisza polityczna. Ktokolwiek jednak zważa na postępowanie rządu, na przedsiębrane z jego strony środki i na rozmaite przygotowania poczynione w interesie publicznego bezpieczeństwa, komu zresztą wiadomo, jak mało zaufania okazują fabrykańcy i kapitaliści: ten zapewne o tém wątpić nie może, że cisza ta lub znużenie jest tylko powierzchowne i pozorne, i że raczej podobne jest do kurzowego odretwienia, z którego wyprowadzić może pierwsze lepsze wstrząśnienie. Nikomu nie tajno, czego właściwie chcą rady okręgowe i jeneralne, czego chce większość zgromadzenia narodowego i rząd, żądania te bowiem koncentrują się w jeden punkt, t. j.: w rewizyi konstytucyi. A jednak opiera się temu nie wielka liczba republikanów i demagogów, zasadzając się na jednym z artykułów konstytucyi z roku 1848, i tworząc przeto legalną w pewnym względzie opozycję.

Za tą sprawą idzie druga niemniej ważna, t. j.: rewizya ustawy z 31. maja, do której z każdym dniem i coraz więcej jest podobieństwa. Sam nawet Leon Faucher, który całą wagę swego stanowiska i wpływułożył na niezmiennie utrzymanie tej ustawy, przekonał się już podobno o trudności dalszego oporu, i zdaje się skłaniać do koncesyi. Lecz i tutaj natrafia interes porządku i politycznej stosowności na taki sam opór jak i rewizya konstytucyi, i zachodzi pytanie: czyli koncesye, do których skłoniłoby się stronnictwo porządku, zdołają wstrzymać anarchistów od dalszego obstawania przy prawie powszechnych wyborów? Koncesya Leona Faucher nie roz-

ciągałaby się zapewne aż do przyzwolenia na przywrócenie prawa powszechnego głosowania, jakie istniało przed ogłoszeniem ustawy z 31go maja.

— Nadesłana tu urzędowa depeza donosi o zgonie generała Lopez. Poległ on prawie ze wszystkimi swymi towarzyszami w zwycięskiej walce z Hyszpauami na wyspie Kuba.

— Przybył tu Pizarro Conacco, wyższy urzędnik przy cywilnej administracji na wyspie Kuba, a to w osobnej misyi do rządu francuskiego i angielskiego.

— Fulgence Fremel, dawniejszy konsul w Syrii i obeznany dokładnie z obyczajami wschodnimi, otrzymał bardzo ważną misję do Mezopotamii, Medyi i Assyrii; gdzie przez dwa lata zabawi.

— Liczbę cudzoziemców wydalonych z Paryża edyktem prefekta policji Carlier podają na 10,000. (G. Pr.)

(Wiadomości potoczne z Paryża.)

Paryż, 16. września. Wieści o układach z p. Lamartine utrzymują się ciągle. Sławny poeta miał oświadczyć, że w razie przywrócenia powszechnego prawa wyborów obowiązują się doprowadzić do skutku rewizję. Pod rewizją rozumieją jak wiadomo w Elysée przedewszystkiem zniesienie artykułu 45. konstytucyi. Jeżeliby wieści te miały się sprawdzić, tedy nadanie krzyża komandorskiego panu Faucher byłoby tylko rodzajem basarunku.

— Dziennik *L'Evenement* doznał całej surowości prawa, i w ciągu trzech miesięcy po raz trzeci został skondemnowany. P. F. W. Hugo (drugi syn poety) i p. Paweł Meurice, pierwszy jako autor ściganego artykułu, drugi zaś jako odpowiedzialny wydawca, skazani są każdy na dziewięć miesięcy aresztu tudzież na 2000 i 3000 fr. kary pieniężnej. Sam zaś dziennik zakazano na cały miesiąc.

— Wyglądają teraz rozstrzygnięcia ciekawego procesu. Jak wiadomo, uratowano podczas ostatnich spustoszeń w Palais Royal szacowny rękopis sławnej księgi o myślistwie *Livre de chasses par Gaston Phoebus, comte de Foix*, i oddano do schowku narodowej bibliotece. Teraz biblioteka nie chce zwrócić tego rękopisu, bowiem Ludwik XIV., który go zabrał z księgozbioru, darował go domowi Orleańskiemu, nie miał prawa rozrządzać publiczną własnością.

— W Givry odbył się pogrzeb 94letniej kobiety. Za trumną postępowano 101 osób w prostej linii od niej pochodzących, w ogóle zaś pozostało po niej dzieci i potomków 122 głów.

— W *Académie des sciences* zwrócono uwagę na sposób żywienia się belgijskich górników. Żywność ich jest prawie o połowę mniej pożywna niż większej części mieszkańców Europy, a przecież górnicy ci silni są i zdrowi. Przypisywano to używaniu kawy, która chociaż właściwie nie syci, mimo to jednak utrzymuje siły człowieka i nie daje mu schudnąć, zwłaszcza że zawiera w sobie wiele saletrodu. Wstrzemięźliwość i wytrwałość ludów pijących kawę (n. p. Arabów) znane są powszechnie. Również i w algierskiej armii okazała się kawa jako najlepszy środek zahartowania wojsk w ponoszeniu rozmaitych trudów, a z doświadczenia tego korzystano już także i w armii szlezwigo-holsztyńskiej.

— 17. września. Liczba zwolenników skojarzenia zmniejsza się od dnia do dnia, a nawet powiedzieć można, że idealne marzenie rojalistów, których zamiary były najczystsze gdy pracowali nad zjednoczeniem interesów starszej i młodszej linii Burbonów, może na długie czasy się rozchwiało. Ideę skojarzenia ogłaszają teraz nie tylko orleańskie i legitymistyczne organa jako niepodobną teraz do przeprowadzenia, a podane w wczorajszym numerze dziennika *Presse* ogłoszenie markiza Jouffroy, legitymisty, które szczegółniejszym sposobem żaden rojalistowski dziennik nieumieścił, potwierdza zupełnie to zdanie.

— Potwierdza się wiadomość, że Anglia i Francya zagroziły wspólną interwencją na korzyść Hiszpanii, gdyby Stany zjednoczone północnej Ameryki poważyły się zaczepić mocarstwo to w zachodnio-indyjskich koloniach jego.

— Chociaż w tutejszej prefekturze policji ustanowiono mnóstwo urzędników do pomocy z poleceniem, aby ekspedowali podawane przez cudzoziemców prośby o kartę pobytu w Paryżu, jednak praca ta potrwa 2 do 3 miesięcy. Ze strony rządu nakazano policji dozwolnić i nadal pobyt w Paryżu wszystkim osobom, które nie są wcale podejrzane o udział w manifestacjach politycznych i wiehrzeniach rewolucyjnych. Ogólna liczba uwięzionych z tak zwanego francusko-niemieckiego komplotu wynosiła jak się pokazuje z instrukcji pana Delalain 178, z których dotychczas wypuszczono znów na wolność 87. Pomiędzy tymi znajdowało się wiele Niemców, którzy natychmiast musieli opuścić Paryż; ale i pomiędzy zatrzymanymi w więzieniu jest żywił niemiecki niestety bardzo licznie reprezentowany.

— Interesa giełdowe ustały teraz prawie całkiem, ponieważ znaczna część paryżkich bankierów i spekulantów giełdowych postanowiła zawiesić na tak długo wszystkie operacje swoje, dopokąd kwestya prezydentury a przynajmniej los rewizyi stanowczo rozstrzygnięty niezostanie. Nawet jeden z najznakomitszych komisyonerów tutejszej kulisy wstrzymał aż do wspomnianego czasu wszelkie interesa swoje na giełdzie nawet z niebezpieczeństwem utracenia swego certyfikatu. Nie masz w tém poniekąd nic dziwnego, ponieważ zysk takich koncesyonistów, którzy nigdy nie robią interesów gotówką, lecz na termin tylko, jest w porównaniu z ich ryzykowaniem bardzo mały, albowiem wynosi tylko ¹/₄ od tysiąca.

— Dwóch burmistrzów w departamencie Aube usunęli prefekci od urzędu, ponieważ nieprzychodzili na posiedzenia rady jeneralnej, utrzymując że władza ta nieistnieje już na mocy konstytucyi.

— Kongres sanitarny mianował komisję nieustającą; chociaż obrady jego odbywają się z wielką gorliwością, jednak zdaje się, że niedoprowadzą do żadnego rezultatu. Żaden członek kongresu nie chce robić koncesji, lecz każdy trzyma się ściśle otrzymanych od swego rządu instrukcji. (G. Pr.)

(Projekt urządzenia wystawy przemysłowej w Nowym-Yorku.)

Paryż, 14. września. Projekt transportowania z Londyńskiej wystawy najcenniejszych przedmiotów do Nowego-Jorku, i urządzenia tam drugiej wystawy, przyjdzie niezawodnie do skutku. Niedawno przybyli do Londynu pełnomocnicy najznakomitszych domów handlowych w Stanach zjednoczonych, którzy rozpoczęli rzeczony układy i do pożądanego przywieśli rezultatu. Zagraniczni expozytorowie przychyliłi się tem bardziej do urzeczywistnienia tego projektu, iż wystawa w Nowym Jorku służyć ma najszczególniej do zbycia w Ameryce tych przedmiotów, których w Londynie nie sprzedano, przeto tylko najdoborniejsze towary z krzyształowego pałacu mają być transportowane do Nowego Jorku, które w końcu tamtejszej wystawy publicznie na licytację puszczone będą. Wyżej przytoczone firmy handlowe biorą na własne koszta cały transport z Londynu do Nowego Jorku, równie jak wybudowanie własnego gmachu wystawy, do czego, jak się zdaje, ma być użyty materiał krzyształowego pałacu z Hydepark. Dotychczas zgodzili się na to powiększej części expozytorowie Austrii, Rosyi, Belgii, Holandyi, Hiszpanii, Sardynii, Toskanii, państwa Kościelnego i całego słowego Związku, i panu Buschek, prezydentowi austriackiej komisji wystawy, poruczyli zastępstwo swych interesów. Pan Buschek (wiadomo, że jest szwagrem barona de Bruck), który od trzydziestu lat w Londynie jest zamieszkały, będzie oraz jako jenerałby pełnomocnik Anglii funkcyonować w Nowym Jorku, gdyż angielska komisya koronna jednogłośnie go na to przeznaczyła. Pan Buschek pojechał wczoraj na Paryż do Wiednia, zawiadomić swój rząd o tym całym planie. Wkrótce jest znowu tu spodziewany, by wyjednać przyczynienie się Francyi do Nowo-Jorskiej wystawy, do czego już jak najpomyślniejsze rozpoczęto układy. (A. a. Z.)

Belgia.

(Mający się odbyć wielki festyn za staraniem artystów na cześć króla.)

Bruksela, 16. września. Artyści belgijscy postanowili po naradzeniu się wspólnem, przy sposobności powszechniej wystawy dzieł sztuki wyprawić wielki festyn na cześć króla Leopolda. Na ten cel wybudowano olbrzymią salę balową, która jakby wywołana rószczką czarodziejską wzniosła się w krótkim czasie w dziedzińcu pięknego pałacu następcy tronu. Cała sala zajmuje 4000 metrów kwadratowych; architektura i ozdoby są w stylu bizantyjskim, wszystkie malowidła wyrobione na tle złotem; pierwsi malarze i rzeźbiarze Belgii idą w zawody, aby z sali tej zrobić prawdziwe muzeum sztuki, a w usiłowaniach tych wspierają ich ręce francuzkich, niemieckich i holenderskich artystów. Wszyscy znakomitsi pisarze i artyści francuzcy otrzymali zaproszenie na ten festyn, który razem z festynem wrześniowym odbędzie się na dniu 24. b. m. (G. Pr.)

Holandya.

(Zamknięcie sesji stanów jeneralnych.)

Haga, 13. września. Minister spraw wewnętrznych zamknął dzisiaj z rozkazu króla na wspólnem posiedzeniu obu izb sesję stanów jeneralnych z 1850—51 mową następującą:

„Moi Panowie! Król polecił mi obwieścić zamknięcie Waszej terażniejszej sesji parlamentarnej. Oprócz zwykłych prac poddano Waszemu rozbirowi znaczną liczbę ważnych ustaw. Co zaś do niektórych innych ustaw nie wykonanych dla krótkości czasu, tedy te już przygotowano, i będą przedłożone do rozstrzygnięcia na najbliższej sesji. Kilka ustaw odnoszących się do administracji finansów, interesów naszej przemysłu, sądownictwa i obrony kraju potwierdzono: ustawa o gminach, ustawa względem uregulowania wyłączeń w sprawach publicznej korzyści, tudzież ustawy o awansach, dymisji i pensjonowaniu oficerów z marynarki i z armii zwróciły na siebie szczególną Waszą uwagę. Ustawami temi uporządkowano ważne wydziały prawa konstytucyjnego i administracji. Tym sposobem, z godną i spokojną troskliwością przyczyniliście się do ustalenia instytucji zgodnych z zasadniczymi prawami, i do zaprowadzenia ulepszeń, jakich położenie nasze wymaga. Gorliwe współdziałanie poświęcone z Waszej strony z troskliwością i mądrością dla rządu, upewnia nas, że jesteście na tej drodze, której jedynym celem jest prawdziwy interes narodu. Tak dalej postępując, mogą rząd i reprezentanci sobie pochlebiać, że rezultat uznany i oceniony od narodu, którego największą siłą jest jedność — odpowie godnie powziętym oczekiwaniom. W imieniu króla obwieszczam zamknięcie terażniejszego posiedzenia stanów jeneralnych.“

(Zagajenie sesji stanów jeneralnych na rok 1851—52.)

Haga, 15. września. Dzisiaj na wspólnem posiedzeniu obu izb *saguił* król w asystencji księcia Henryka i Fryderyka sesję stanów jeneralnych na rok 1851—52 mową od tronu, która prawie wyłącznie odnosiła się do spraw krajowych. Przytaczamy z niej następujące miejsca:

„Między Holandya i obcemi mocarstwami panuje ciągle dobre porozumienie. Z rozmaitemi państwami zawarto umowy dla poparcia interesów i korzyści handlowych, tudzież dla ulepszenia i zabezpieczenia obopólnego obrotu. W równym zamiarze rozpoczęto też i

z innymi państwami negocjacje, które jak Sobie pochlebiam, doprowadzą do pożądanego celu. Stan spokoju, jakiego doznają wszystkie zamorskie posiadłości królestwa, nie pozostawia nic więcej do życzenia. Zaszło niedawno rozruchy na wyspie Borneo przytłumiono siłą naszego oręża. Sprawozdania o stanie zdrowia w koloniach są coraz więcej pocieszające. Skutki nieurodzaju zacierają się tam coraz bardziej, a najnowsze doniesienia o tegorocznych żniwach opiewają bardzo pomyślnie, mianowicie co do środków żywności. Wczesny upływ zimy bez płynącej kry na rzekach i zbytniego wezbrania wód uchronił tamy i groble od szkody. Żniwa zeszłoroczne chociaż zresztą dość średnio, mimo to jednak były wydatniejsze niż się pierwotnie spodziewano, tegoroczne zaś dopisały jak się zdaje powiększej części dość dobrze. Przemysł i rękodzielnictwo wzmagają się ustawicznie. Kwitnący stan nawigacji i powiększająca się coraz liczba nowych okrętów dowodzą, że dokonana roku zeszłego zmiana naszego prawodawstwa nawigacyjnego nie zawiodła i od początku nawet naszych oczekiwań. Jakoż i handel znajduje się w stanie kwitnym. Ciągłe pomnażanie się wodnych i lądowych komunikacji wpływa korzystnie nie tylko na obrót krajowy, lecz także i na obrót zewnętrzny. Ku temu zmierza zawarta tego lata umowa z Prusami, która Wam będzie przedłożona. Z Belgią rozpoczęto negocjacje względem wybudowania nowych wspólnych dróg łączących obydwie te kraje, i jak się spodziewam, dójdą do skutku. Pocieszające oczekiwania co do stanu środków pieniężnych królestwa nie doznały zawodu, a nadto roku zeszłego okazał się skutek nad wszelkie spodziewanie pomyślniejszy. Również pomyślnie rokuje i rok terażniejszy. Na początku Waszej sesji otrzymacie wezwanie do popierania z Waszej strony środków względem zmniejszenia długu skarbowego. (P. G.)

Włochy.

(Poczta włoska.)

Turyń, 12. września. Podług obwieszczenia urzędowego w „Gazzet. Piemont.“ ma być okrętom piemonckim dozwolona nadal tylko żegluga nadbrzeżna na wybrzeżach państwa kościelnego, a to pod warunkiem, jeżeli będą opłacać ustanowioną dla okrętów innych narodów należytość 12 bajocchi od beczki.

Rzym, 9. września. Jak już donosiliśmy, znaleziono u niejakiego Pasqualis, którego ojciec będący teraz na wygnaniu, był oficerem w wojsku republikańskim, podczas przetrząsania domu ukryty zapas broni, który okazał się teraz daleko znaczniejszym niż z początku sądzono. Liczba znalezionych strzelb, muszkietów, pistoletów jakoteż broni siecznej i sztyletów jest bardzo znaczna; wszystkie strzelby były ponabijane, a broń sieczna mocno wyostrzona.

— 36sty francuzki pułk liniowy, który przez 6 miesięcy prawie stał załogą w Civita-Vecchia, Viterbo, Civita-Castellana i innych miasteczkach powrócił znowu do Rzymu, a dawne pozycje jego zajął 13sty pułk lekkiej infanterji.

— Terażniejsza francuzka armia okupacyjna składa się z 4 pułków piechoty, 1 pułku strzelców, 1 pułku dragonów, 4 baterji dział, 1 kompanii z korpusu inżynierów i 1 z korpusu pociągów. Obie ostatnie nie są kompletne i na stopie spokoju. Ogólna liczba wojsk wynosi około 11,000 ludzi, z których 2000 jest na załogach. (G. Pr.)

(Depesze telegraficzne.)

Rzym, 17. września. Obywatel Pernis został niedawno napađnięty i otrzymał dwanaście zresztą lekkich ran, sprawców schwytano; jeden służył pod Garibaldim, drugi pod Forbesem.

Florenca, 19. września. Wielki książę odjechał do Monzy. Owdowiała królowa Sardynii Marya Teresa przybyła tu do zamku wielkiego księcia. (L. k. a.)

Niemce.

(Czynności zgromadzenia związkowego. — Książę Metternich.)

Frankfurt, 16. września. Na odbytem dnia 27. grudnia 1850 drugim posiedzeniu Drezdeńskiej konferencji ministerjalnej mianowano, jak wiadomo, pięć komisji, którym przydzielono pojedyncze w ścisłym związku zostające części konstytucji Związkowej w tym zamiarze, aby plenarnemu zgromadzeniu o stosownych zmianach lub uzupełnieniach projektu podawały. Trzecia z tych komisji ma wziąć pod obrady wewnętrzne urządzenia dla poparcia interesów materialnych, jako to: handlu, przemysłu i żeglugi. Z zasięgnięciem zdania znawców rzeczy wypracowano obszerny referat i po kilkakrotnych obradach komisji przedłożono plenarnemu zgromadzeniu, które na konkluzyjnym posiedzeniu 15. maja uchwaliło, dotychczasowe obrady na zasadzie uzyskanego w konferencyach Drezdeńskich materiału toczyć dalej na zgromadzeniu związkowym. Stosownie do tego mianowało zgromadzenie związkowe osobny handlowo-polityczny wydział, mający się naradzić na wytkniętych zasadach nad służącemi do poparcia materialnych interesów przedmiotami i do dalszej uchwały je przygotować. Ale konkluzya jeszcze nie nastąpiła, ponieważ wydział był tego zdania, że aż wtedy może przystąpić do rewizji konwencji między wszystkimi związkowymi państwami, dla poparcia handlu i przemysłu, gdy te rządy, które się dotychczas jeszcze o szczegółach ich nieoświadczyły, albo które sobie zastrzegły przedłożenie dalszych uwag nad nimi, namienioną deklarację uczynią. Na mocy uchwały związkowego zgromadzenia z 9. z. m. wyznaczono na tę deklarację termin czterech tygodni. Wydział uznał także za rzecz potrzebną, aby się wypracowaniem pojedynczych przedmiotów w drodze narady techniczni komisarze jak najprędzej zajęli. Takowemi

przedmiotami są: powszechne prawo handlu i żeglugi, ile możności jednostajny system monety, miary i wagi, przepisy względem ochrony rozciągającej się na wszystkie państwa związkowe dla wynalazków, równie jak przeciw imitacji krajowych sztucznych dzieł, tudzież naśladowaniu krajowych wzorów i znaków fabrycznych. Gdy zgromadzenie związkowe zezwoliło dnia 9. z. m. na przywołanie znawców rzeczy, zaproponował wydział, aby rządy przybycie znawców rzeczy do 1. października wyjednaly. —

Książę Metternich opuścił dziś zamek Johannisberg dla udania się przez Heidelberg i Heilbronn ku Dunajowi, a ztamtąd okrętem do Wiednia. (Pr. Z.)

(Wiadomości potoczne z Frankfurtu.)

Frankfurt, 15. września. Ze strony prezydialnego posła związkowego hrabi Thun otrzymał nasz senat temi dniami notę, w której w stanowczych wyrazach zwraca uwagę na tę okoliczność, jako uważa to za swój obowiązek czuwać odnośnie do uchwały związkowej z 11. sierpnia 1842 i oświadczenia senatu na dwunastym posiedzeniu sejmku związkowego z 7. lipca 1836 nad ochroną godności i bezpieczeństwa posłów związkowych i ich personalu, i bronić ich przeciw wszelkim mogącym się wydarzyć wypadkom. Spodziewać się więc przeto, że senat będzie się widzieć spowodowany w obec nowych ze wszech miar godnych ubolewania przekroczeń tutejszych demokratycznych dzienników, przedsięwziąć stosowne środki względem prawa asocjacji i prasy.

— Wydział handlowo-polityczny sejmku uchwalil zaproponować rządowi wydanie pełnomocnictwa dla znawców rzeczy, a to do 1go października r. b.

— Mówią teraz powszechnie o urządzeniu nowego kursu szybkowozów, za pomocą których można z Paryża stanąć jednym dniem w obrębie terytorium rzeszy niemieckiej.

— Rząd hiszpański, szwedzki i amerykański postanowiły wysłać na sejm związkowy pełnomocnego swego ministra. W kołach dyplomatycznych słychać też i o tem, że równie i porta chce mianować swego posła na sejm pomieniony.

— Książę Gorczakow przybył tu z Sztutgardy i myśli przeziłmować w Frankfurcie.

— Słychać, że zgromadzenie związkowe postanowiło wypłacić nagrody 1500 zfr. za ulepszenie wynalazku kapsli szrapnelowych na korzyść armii związkowej. Komisya wojskowa, której poruczono sprawozdanie tego ulepszenia, oświadczyła się z największą dlań pochwałą. Tajemnicę wynalazku nabytą na korzyść wszystkich rządów związkowych podano już do ich wiadomości. (Oe. R. Z.)

Rosya.

(Wiadomości potoczne z Petersburga.)

Z Petersburga donoszą z 12. września: J. M. Cesarz rozporządził, aby obydwaj powiaty *Wysszy-Udinsk* (z wyjątkiem osad Troicko Sawsk i Kiachta) i *Neteczynsk* w gubernii *Irkuckiej* połączono w jeden obwód *Zabajkalskim* nazwany. Siedziba rządu obwodowego znajdować się ma w miasteczku *Czyta*. — Miasto *Jampol* otrzymało przywilej na dwa nowe jarmarki doroczne, z których jeden trwać ma przez 7 a drugi 14 dni, i zaczynać się będą 21go maja i 28. września. (Austryę interesuje wiadomość ta z tego względu, że miasto Jampol leży nad Dniestrem niedaleko granicy bukowińskiej, poniżej Kamieńca-Podolskiego.) — Budowa nowego teatru w *Kijowie* uskuteczniiona ma być w drodze licytacji, przy której utrzymał się przedsiębiorca żądający najmniej, a mianowicie 77,000 zfr. Budowa ta powinna być ukończona z końcem roku 1852. — Tegoroczny wielki jarmark w *Nišno-Nowogrodzie* był nadzwyczajnie liczny. (L. k. a.)

Grecya.

(Fałszerstwo banknotów w Atenach.)

Ateny, 9. września. Fałszowanie banknotów na wielki rozmiar sprawiło tu postrach powszechny. Chemicznymi środkami zamieniono dziesięcio-drachmowe banknoty na takie, które mają wartość 50 drachm. Straty, które przez fałszowanie powstają, są bardzo znaczne. Dyrekeya banku postanowiła, żeby po 20. września (2 października) fałszywe banknoty złożono za kwitem w banku, poczem zgromadzenie akcyonaryuszów rozstrzygnie, czy jest jaka możliwość wynagrodzenia osób pojedynczych. Wszelako po 20. października (1. listopada) będą banknoty pięćdziesiąt-drachmowe z obiegu wyjęte, a natomiast nowe wydane. (Pr. Z.)

Turcya.

(Dar Sultana dla Hospodara Multan. — „Journal de Constantinople o wypuszczeniu internowanych.)

Hospodar Multan książę Ghika otrzymał od Sultana w podarunku szablę honorową i kilka kunsztownych kobierców, które były na wystawie londyńskiej na znak łaski najwyższej.

Journal de Constantinople zawiera o wypuszczeniu internowanych w Kiutahii w Nr. 526 dosłownie następujący ustęp: „Wiadomo, że w układach względem emigrantów zdecydowano wypuścić po upływie roku na wolność internowanych w Kiutahii przewodźców. Miało to już nastąpić w maju r. b. Ale rząd cesarski wzięwszy pod rozwagę dobre porozumienie z zaprzyjaźnionym rządem, i rozpoznawszy przedłożone sobie powody, odroczył akt uwol-

nienia aż do 1go (13) września. Teraz gdy w skutku przedsięwziętych przez ces. austriacki gabinet środków administracyjnych, a mianowicie reorganizacji pogranicza wojskowego na dawną stopę, porządek w Węgrzech trwale jest ustalony, podczas gdy dzienniki najwięcej przychylnie rządowi austriackiemu, przyznać muszą, że przeprowadzenie tych rozporządzeń z łatwością przyszło do skutku; zadecydowała Porta w głębokiej swojej mądrości, ażeby wykonana została jej uchwała względem internowanych w Kiutahii w dopiero-co przytoczonych powodów. Stosownie do tego, udadzą się internowani do Ghemlek, dokąd już w przeszłą niedzielę odplynęła turecka fregata żaglowa „Muhbiri-Surur“ aby ich wziąć na pokład i przewieźć do Dardanelów. Tam zastaną amerykański okręt parowy „Mississippi“, który odplynąwszy również dnia 7. b. m. z Konstantynopola, przeznaczony jest wywieźć ich z terytorium tureckiego. Jedną część tych wychodźców uda się jak słychać do Anglii, druga do zjednoczonych Stanów północnej Ameryki. (Zastrzegamy sobie na później bliższy rozbiór tej decyzji tureckiego rządu ogłoszonej teraz półurzędownie przez rzeczony dziennik.) (L. k. a.)

(Depesza telegraficzna.)

Smyrna, 12. września. Kossuth z swoimi towarzyszami przybył tu na amerykańskiej fregacie „Missispi.“ (L. k. a.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Stryjskim.)

Stryj, 16. września. W pierwszych dwóch tygodniach b. m. sprzedawano na targach w Żydaczowie, Dolinie, Bolechowie, Rozdole, Bukaczowcach i Skolem w przecięciu korzec pszenicy po 17r.—18r.15k.—16r.—17r.30k.—15r.—17r.30k.; żyta 11r.—12r.10k.—12r.—11r.—10r.—14r.30k.; jęczmienia 7r.30k.—12r.5k.—0—9r.—8r.45k.—8r.45k.; owsa 4r.—8r.15k.—6r.—5r.30k.—4r.10k.—7r.; hreczki 0—25r.—18r.—0—10r.—0; kukurudzy 0—10r.10k.—12r.—0—11r.15k.—16r.; kartofli w Dolinie i Bolechowie po 6r. Ceniar siana kosztował 1r.15k.—5r.—2r.30k.—0—1r.30k.—2r.; wełny tylko w Bukaczowcach 100r. Sąg drzewa twardego 0—10r.40k.—11r.50k.—15r.30k.—10r.—0; miękkiego 12r.30k.—8r.45k.—8r.12r.—7r.30k.—6r.30k. Za funt mięsa wołowego płacono 8¹/₂k.—8³/₄k.—8k.—8k.—7¹/₂k.—8k. i za garniec okowity 2r.47k.—4r.10k.—3r.45k.—2r.40k.—2r.30k.—3r.40k. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 26. września.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	28	5	32
Dukat cesarski	5	34	5	38
Półimperyal zł. rosyjski	9	34	9	38
Rubel śr. rosyjski	1	51	1	52
Talar pruski	1	44	1	46
Polski kurant i pięciozłotwk.	1	22	1	23
Galicyskie listy zastawne za 100 złr.	85	—	85	23

(Kurs wekslowy wiedeński z 23. września.)

Amsterdam 167 p. 2. m. Augsburg 120 l. uso. Frankfurt 119¹/₄ l. 2. m. Genua 141¹/₂ p. 2. m. Hamburg 177 l. 2. m. Liwurna 116¹/₂ p. 2. m. Londyn 11.52. l. 2. m. Medyolan — Marsylia 141¹/₂ p. Paryż 141³/₄ l. Lyon — Bukareszt 231¹/₂. Konstantynopol 381. Agio duk. ces. —

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 25. września.

Hr. Komorowski Adam, z Korotop. — PP. Sikorski Seweryn, z Stanisławowa. — Morawski Ignacy, z Oleszy.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 25. września.

Hr. Gołuchowski Stanisław, do Kopyczyniec. — Hr. Dzieduszycki Stanisław, do Krakowa. — Hr. Morityn Ludwik, do Krakowa. — Hrabina Wodzicka Petronela, do Gaj. — PP. Malczewski Juliusz, do Skwarzawy. — Matusiewicz, do Wodnik.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 25. września.

Pora	Barometr wmierzwied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	28 2 3	+11°	+16°	połud.-zachodni	pochm. ☉
2 god.pp.	28 1 11	+16°	+ 8,5°	" "	" "
10 g. w.	28 1 4	+ 9,5°		" —	" "

Uwaga; W nocy deszcz.

T E A T R.

Dziś: dramat polski: „**Deborah.**“
Jutro: opera niem.: „**Die Ballnacht.**“
W Niedziele nowa sztuka chwalebna i wzięta bardzo na scenach w Niemczech, a w przekładzie polskim po pierwszy raz: „**Prze-rachował się.**“